

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Investeringsparkonto, tilläggspromemoria

---

1. Bakgrund

Den 7 december 2010 remitterades promemorian Schablonbeskattat investeringsparkonto och förändrad beskattning av kapitalförsäkring (den remitterade promemorian nedan). I promemorian föreslås bl.a. att en ny schablonbeskattad sparform, investeringsparkonto, införs.

Flera remissinstanserna har haft synpunkter på något eller båda av följande förslag som den remitterade promemorian innehåller:

- Finansiella instrument som bara handlas på en handelsplattform ska inte få förvaras på ett investeringsparkonto.
- Om kontoinnehavaren eller investeringsföretaget handlar i strid med bestämmelserna i den föreslagna lagen om investeringsparkonto, eller inte handlar på ett sätt som föreskrivs i denna lag, upphör kontot att vara ett investeringsparkonto.

Med anledning av de synpunkter som har framförts av remissinstanserna beträffande dessa frågor lämnas i denna promemoria kompletterande förslag.

Utöver de förslag som initierats av remissinstanserna lämnas i promemorian också förslag som innebär att räntan på kontanta medel som förvaras på ett investeringsparkonto i vissa fall ska beskattas konventionellt.

I promemorian redogörs inte för de följdändringar i lagtexten som förslagen medför.

2. Investeringsstillgångar, ägarbegränsning, inkludera handelsplattformar

Förslag: Definitionen av investeringsstillgångar kompletteras så att den även omfattar finansiella instrument som handlas på en handelsplattform. Det föreslås också en regel om ägarbegränsning som är tillämplig i förhållande till kontoinnehavaren. Regeln innebär att finansiella instrument som har getts ut av ett företag inte är investeringsstillgångar om innehavaren av instrumenten, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar andelar i företaget som motsvarar minst 10 procent av rösterna för samtliga andelar i företaget. Vid bedömningen av hur stor andel av rösterna i företaget som innehavaren av de finansiella instrumenten har, ska innehavaren även anses äga andelar i företaget som närstående till denne, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar.

Finansiella instrument som omfattas av ägarbegränsningen ska beskattas konventionellt och anskaffningsutgiften ska beräknas till den verkliga anskaffningsutgiften. Sådana finansiella instrument ska i lagen om investeringssparkonto behandlas på samma sätt som kvalificerade andelar. De ska även undantas från schablonbeskattningen i samma utsträckning som kvalificerade andelar

Skälen för förslaget: Vid införandet av den nya schablonbeskattade sparformen kan det skapas incitament att handel med finansiella instrument på marknadsplatser utnyttjas i syfte att undgå konventionell beskattningen. Det kan nämligen inte uteslutas att ägarna till ett bolag som kontrolleras av ett fåtal personer och som är noterat på en marknadsplats skulle kunna föra över sitt aktieinnehav i bolaget till egna investeringssparkonton. Därefter skulle ägarna genom underpris-transaktioner från t.ex. ett dotterbolag eller på annat sätt kunna föra över obeskattade värden till bolaget. Härigenom skulle värdet på bolaget, och därmed marknadsvärdet på aktierna i bolaget, öka. Aktierna skulle då kunna säljas, till ett pris motsvarande marknadsvärdet, inom ramen för investeringssparkontot utan att vinsten ska tas upp till beskattning hos delägaren. På så sätt skulle obeskattade värden kunna realiseras utan omedelbar skatteeffekt.

Den remitterade promemorians förslag till åtgärd för att undvika ovan beskrivna förfaranden i syfte att undvika skatt var att utesluta finansiella instrument som bara handlas på handelsplattform från investeringssparkontot. Såsom ett par remissinstanser har påpekat finns det dock vissa reglerade marknader som riktar sig till små- och medelstora bolag och som inte har strängare krav på ägarspridning än en svensk handelsplattform. Den beskrivna risken för skatteundandragande torde därför även finnas på dessa reglerade marknader.

Som remissinstanserna har framfört finns det flera skäl till att handelsplattformar bör ingå i den nya sparformen, bl.a. av konkurrensskäl i för-

hållande till de reglerade marknaderna. Risken för skatteundandragande, vilken även gäller för vissa reglerade marknader, måste dock i så fall begränsas. Det kan ske genom att utesluta ägare vars innehav av andelar i ett företag överstiger en viss nivå från att förvara tillgångar som har getts ut av företaget på ett investeringssparkonto. I denna promemoria föreslås därför att finansiella instrument som har getts ut av ett företag inte ska anses som investeringstillgångar om innehavaren av instrumenten, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar andelar i företaget som motsvarar minst 10 procent av rösterna för samtliga andelar i företaget. Detta gäller oavsett om instrumenten är upptagna till handel på en reglerad marknad, en motsvarande marknad utanför EES eller handlas på en handelsplattform. Vid bedömningen av hur stor andel av rösterna i företaget som innehavaren av de finansiella instrumenten har, ska innehavaren även anses äga andelar i företaget som närstående till denne, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar. Med närstående avses enligt 2 kap. 22 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, make, förälder, mor- och farförälder, avkomling och avkomlings make, syskon, syskons make och avkomling och dödsbo som den skattskyldige eller någon av de tidigare nämnda personerna är delägare i. Enligt 2 kap. 20 § IL ska bestämmelser om makar tillämpas även på sambor som tidigare har varit gifta med varandra eller som har eller har haft gemensamma barn.

Finansiella instrument som omfattas av dessa regler om ägarbegränsning bör beskattas konventionellt och anskaffningsutgiften för sådana aktier beräknas på samma sätt som för andra konventionellt beskattade tillgångar (dvs. till den verkliga anskaffningsutgiften). Det innebär att sådana finansiella instrument bör undantas från schablonbeskattningen i samma utsträckning som kvalificerade andelar. Sådana finansiella instrument bör även i lagen om investeringssparkonto behandlas på samma sätt som kvalificerade andelar.

Med denna reglering föreslås att finansiella instrument som handlas på en handelsplattform som utgångspunkt kan vara investeringstillgångar. Med handelsplattform avses en marknad av visst slag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Finansiella instrument som bara handlas på en marknad utanför detta område som motsvarar en handelsplattform bör inte vara en investeringstillgång.

Lagtext

Lagen om investeringssparkonto

6 § Med investeringstillgångar avses

1. finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2. finansiella instrument som handlas på en handelsplattform,

3. andelar i en investeringsfond, eller
4. kontanta medel.

6 a § Finansiella instrument som har getts ut av ett företag är inte investeringstillgångar om innehavaren av instrumenten, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar andelar i företaget som motsvarar minst 10 procent av rösterna för samtliga andelar i företaget.

Vid bedömningen enligt första stycket av hur stor andel av rösterna i företaget som innehavaren av de finansiella instrumenten har, ska innehavaren även anses äga andelar i företaget som närstående till denne, direkt eller indirekt, äger eller på liknande sätt innehar.

Kvalificerade andelar är inte investeringstillgångar.

3. Sanktion när kontolagen inte följs

3.1 Fristen inom vilken otillåtna tillgångar ska avföras från ett investeringssparkonto

Förslag: Tidsfristen inom vilken otillåtna tillgångar enligt huvudregeln i 16 § lagen om investeringssparkonto får förvaras på ett investeringssparkonto förlängs till att gälla till och med den sextionde dagen efter utgången av det kvartal under vilket tillgångarna blev otillåtna respektive blev förtecknade på kontot.

Skälen för förslaget: Flera remissinstanser har kritiserat den omständigheten att hela investeringssparkontot upphör om kontoinnehavaren eller investeringsföretaget bryter mot reglerna i lagen om investeringssparkonto. Det har särskilt påpekats att det kan vara svårt att veta om en tillgång är tillåten eller inte och att det därför finns risk för att kontot upphör på grund av att en otillåten tillgång inte avförs från kontot inom den 60-dagarsfrist som föreslås i den remitterade promemorian.

Det är olyckligt om investeringssparkonton upphör på grund av att varken kontoinnehavaren eller investeringsföretaget uppmärksammar att otillåtna tillgångar förvaras på ett investeringssparkonto. Det kan inte alltid krävas av en enskild kontoinnehavare att han eller hon ska kunna hålla reda på t.ex. när aktier som förvaras på kontot avnoteras från en reglerad marknad eller en handelsplattform. Investeringsföretagen får dock anses ha större möjlighet att övervaka detta. För att underlätta för investeringsföretagen i detta avseende bör tidsfristen inom vilken otillåtna tillgångar måste avföras från kontot (för att det inte ska upphöra som investeringssparkonto) förlängas. Vid varje kvartalsskifte ska investeringsföretaget värdera tillgångarna på kontot för att vid årets slut kunna beräkna schablonintäkten. Vid varje kvartalsskifte bör således investeringsföretaget känna till om en tillgång kan betraktas som en investeringstillgång eller som en otillåten tillgång. För att minska risken för att ett konto upphör som investeringssparkonto för att det inte har

uppmärksammats att otillåtna tillgångar förvaras på kontot bör därför 60-dagarsfristen beräknas från det kvartalsskifte som inträder efter det att de otillåtna tillgångarna först förvarades på kontot i denna egenskap.

Lagtext

Lagen om investeringssparkonto

16 § Otillåtna tillgångar som var investeringstillgångar när de överfördes till ett investeringssparkonto eller som har överförts till kontot med stöd av 13 § första stycket 2–5 får förvaras på investeringssparkontot till och med den sextionde dagen efter utgången av det kvartal under vilket tillgångarna blev otillåtna respektive blev förtecknade på kontot. Tillgångarna ska avföras från kontot senast denna dag.

Om tillgångar som avses i första stycket övergår till att vara investeringstillgångar inom den angivna tidsfristen ska frågan om de får förvaras på investeringssparkontot avgöras av övriga bestämmelser i denna lag.

3.2 Presumtionen att investeringsföretaget känner till att otillåtna tillgångar förvaras på ett investeringssparkonto

Förslag: Tidsfristen efter vilken investeringsföretaget anses ha fått kännedom om att otillåtna tillgångar förvaras på investeringssparkontot förlängs till att gälla till tjugofem dagar efter utgången av det kvartal under vilket de otillåtna tillgångarna först förvarades på kontot i denna egenskap.

Liksom föreslagits i den remitterade promemorian ska presumtionen inte gälla för kvalificerade andelar. Presumtionen ska inte heller gälla finansiella instrument som träffas av ägarbegränsningen eller otillåtna tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto med stöd av 17 § lagen om investeringssparkonto.

Skälen för förslaget: I den remitterade promemorian föreslås att investeringsföretaget ska anses ha fått kännedom om att otillåtna tillgångar förvaras på investeringssparkontot efter tjugofem dagar från det att de otillåtna tillgångarna först förvarades på kontot i denna egenskap. Som nämns i föregående avsnitt är det rimligt att anta att ett investeringsföretag åtminstone vid varje kvartalsskifte känner till vilka tillgångar som förvaras på kontona och om de är investeringstillgångar eller otillåtna tillgångar. Den tidigare föreslagna 25-dagarspresumtionen beträffande den omständigheten att otillåtna tillgångar förvaras på ett investeringssparkonto bör därför också förlängas och räknas från kvartalsskiftet.

Presumtionen bör inte gälla för kvalificerade andelar eller sådana finansiella instrument som inte är investeringstillgångar på grund av att

kontoinnehavaren anses äga aktier som motsvarar mer än 10 procent av rösterna för samtliga aktier i det bolag som har gett ut instrumenten. Investeringsföretaget kan rimligtvis inte ta reda på om sådana tillgångar förvaras på ett investeringssparkonto. Presumtionen bör inte heller gälla sådana otillåtna tillgångar som enligt 13 § lagen om investeringssparkonto får förvärvas och överföras till ett investeringssparkonto om avsikten är att tillgångarna ska noteras inom 30 dagar från emissionen. Sådana tillgångar får enligt 17 § samma lag förvaras på ett investeringssparkonto under högst 60 dagar från emissionen (om de inte blir investeringstillgångar under denna tid, vilket kommer att vara regel) och en tidsfrist som beräknas först från ett kvartalsskifte kan inte tillämpas på denna typ av tillgångar. Det får anses vara tillräckligt att investeringsföretagen i dessa situationer har en skyldighet att efterkomma informationskraven i enlighet med 30 § första stycket 1 lagen om investeringssparkonto.

Lagtext

Lagen om investeringssparkonto

30 § Investeringsföretaget är skyldigt att informera kontoinnehavaren inom fem dagar från det att företaget har fått kännedom om att

1. otillåtna tillgångar förvaras på investeringssparkontot och när tillgångarna senast måste avföras från kontot för att kontot inte ska upphöra som investeringssparkonto, och
2. kontot har upphört som investeringssparkonto.

Investeringsföretaget ska, vid tillämpning av första stycket 1, efter tjugofem dagar från utgången av det kvartal under vilket de otillåtna tillgångarna först förvarades på investeringssparkontot i egenskap av otillåtna tillgångar anses ha fått kännedom om detta. Detta gäller dock inte för otillåtna tillgångar som avses i 6 a § eller som förvaras på investeringssparkontot med stöd av 17 §.

4. Ränta på kontanta medel på investeringssparkonto bör i vissa fall beskattas konventionellt

Förslag: Undantaget från huvudregeln att avkastning på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto inte ska tas upp till beskattning kompletteras med ränta på kontanta medel om den räntesats som ligger till grund för räntans beräkning någon gång under beskattningsåret har överstigit den faktor som enligt 42 kap. 36 § inkomstskattelagen (1999:1229) ligger till grund för schablonintäktens beräkning för aktuellt beskattningsår.

Kontrolluppgift om sådan ränta ska lämnas.

Skälen för förslaget: Schablonbeskattningen är tänkt att vara korrekt i genomsnitt men det kommer oundvikligen att finnas tillfällen då beskattningsnivån under- eller överstiger den nominella skattesatsen på trettio procent. Eftersom underskott av kapital vid konventionell beskattning ger upphov till en skattereduktion som baseras på en nominell skattesats på trettio procent är det av avgörande vikt att investeringssparkontot inte kan missbrukas genom att underskott av kapital genereras i syfte att skapa konstgjorda schablonbeskattade vinster med en lägre effektiv skattesats. Ett sådant fall är om individen kan både låna och placera kontanta medel till en ränta som överstiger den faktor som ligger till grund för underlagets beräkning, dvs. statslåneräntan den 30 november föregående år ökat med 0,75 procentenheter. En arbitragemöjlighet uppkommer om ränteutgiften beskattas konventionellt medan ränteinkomsten schablonbeskattas. Uteslutande för att förhindra denna arbitragemöjlighet bör räntan på kontanta medel som förvaras på ett investeringssparkonto beskattas konventionellt om den räntesats som ligger till grund för räntans beräkning någon gång under beskattningsåret har överstigit den faktor som enligt 42 kap. 36 § IL ligger till grund för schablonintäktens beräkning för aktuellt beskattningsår. Investeringsföretaget ska lämna kontrolluppgift om ränta som ska beskattas konventionellt enligt den föreslagna regleringen.

Lagtext

IL 42 kap.

40 § Utdelning, kapitalvinst och annan avkastning på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto ska inte tas upp. Utgifter och kapitalförluster som avser sådana tillgångar får inte dras av.

Första stycket gäller inte

...

4. ränta på kontanta medel om den räntesats som ligger till grund för räntans beräkning någon gång under beskattningsåret har överstigit den faktor som enligt 36 § ligger till grund för schablonintäktens beräkning för aktuellt beskattningsår.

8 kap. lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

4 a § Kontrolluppgift ska inte lämnas om ränta och annan avkastning av tillgångar på ett investeringssparkonto som vid tidpunkten när avkastningen överfördes eller betalades in till kontot innehades av en obegränsat skattskyldig fysisk person eller ett obegränsat skattskyldigt dödsbo.

Första stycket gäller inte tillgångar och ränta som avses i 42 kap. 40 § andra stycket 2–4 inkomstskattelagen (1999:1229).

5. Konsekvensanalys

5.1 Offentligfinansiella effekter

Förslagen förväntas inte ha några offentligfinansiella effekter.

5.2 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslagen förväntas inte innebära några ökade kostnader för Skatteverket eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

5.3 Effekter för företag och enskilda

Förslagen om ägarbegränsning och räntebegränsning kan innebära ökad administration för investeringsföretagen. Samtidigt förenklar förslagen om förlängning av tidsfristerna avseende när otillåtna tillgångar måste tas ut och inom vilken tid investeringsföretaget anses ha kännedom om otillåtna tillgångar för dessa företag. Sammantaget bedöms förslagen inte innebära ökad administration för investeringsföretagen.

Vad gäller effekten för enskilda görs följande bedömning. Förslaget om ägarbegränsning innebär en fördel för den absoluta majoriteten av kontoinnehavarna, eftersom de tillåts att investera i finansiella instrument som bara handlas på en handelsplattform. Förlängningen av ovannämnda frister är också till fördel för de enskilda. Förslaget att ränta på kontanta medel på ett investeringssparkonto i vissa fall ska beskattas konventionellt är inte till fördel för enskilda kontoinnehavare. Förslaget motiveras dock uteslutande av att förhindra skatteundandragande. Det kan tilläggas att det är mycket osannolikt att den situation som avses i den föreslagna regeln någonsin kommer att uppkomma. Sammantaget bedöms förslagen i denna promemoria inte vara nackdel för enskilda.